WYMAGANIA EDUKACYJNE W KLASIE VIII

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Azja					
1. Azja jako kontynent kontrastów geograficznych	• wskazać na mapie umowną granicę między Europą a Azją; • odczytać z mapy współrzędne geograficzne skrajnych punktów Azji.	• obliczyć rozciągłość południkową Azji; • opisać konsekwencje dużej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Azji.	• przywołać przykłady skrajnych wartości zjawisk geograficznych w Azji, w szczególności w odniesieniu do: ukształtowania terenu, klimatu, sieci rzecznej, gęstości zaludnienia oraz wartości PKB.	• uzasadnić na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych; • wyjaśnić zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Azji.	• podać przyczyny zróżnicowania gospodarczego państw Azji; • proponować działania zmierzające do ograniczenia ubóstwa w najbiedniejszych krajach Azji.
2. Kultura ryżu w klimacie monsunowym	• opisać, na podstawie klimatogramu roczny przebieg temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym monsunowym; • wyjaśnić, dlaczego podstawą wyżywienia mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej jest ryż.	• porównać warunki klimatyczne w klimacie zwrotnikowym suchym i klimacie zwrotnikowym monsunowym; • wyjaśnić różnice w wilgotności powietrza podczas monsunu letniego i zimowego.	• wyjaśnić mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego; • opisać zastosowanie ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej.	• wykazać związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej.	• wyjaśnić, dlaczego opóźniający się monsun letni może być przyczyną wystąpienia klęski głodu.
3. Pacyficzny pierścień ognia	• wyjaśnić, w jaki sposób dochodzi do powstawania trzęsień ziemi; • zdefiniować tsunami; • wskazać na mapie obszar określany jako pacyficzny pierścień ognia.	• opisać, na podstawie mapy tematycznej, rozmieszczenie płyt litosfery; • wyjaśnić związek między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami.	• zidentyfikować prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk sejsmicznych i wulkanicznych w odniesieniu do płyt litosfery; • wymienić negatywny wpływ trzęsień ziemi i tsunami na życie człowieka.	• opisać sposoby zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi i tsunami; • analizować możliwości przewidywania niebezpiecznych zjawisk sejsmicznych oraz zapobiegania ich skutkom.	• korzystać z nowoczesnych aplikacji informujących o wystąpieniu zjawisk sejsmicznych; • podać podstawowe zasady zachowania podczas wystąpienia trzęsień ziemi.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
4. Japonia	• opisać na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne Japonii; • wymienić podstawowe grupy produktów wytwarzanych w Japonii.	• uzasadnić, że Japonia jest obecnie jedną z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata.	• opisać warunki przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz określić ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju.	• ocenić wpływ warunków przyrodniczych i społeczno-kulturowych na rozwój gospodarczy Japonii.	• zdefiniować problemy mieszkańców Japonii związane m.in. z pogonią za sukcesem i dążeniem do maksymalizowania wydajności pracy.
5. Chiny	• opisać, na podstawie mapy, zróżnicowanie przestrzenne gęstości zaludnienia w Chinach.	• podać najważniejsze czynniki rozmieszczenia ludności w Chinach; • wymienić kierunki rozwoju gospodarczego Chin.	• wymienić i wyjaśnić dawne, obecne oraz przyszłe wyzwania demograficzne Chin; • zaprezentować główne kierunki rozwoju gospodarczego Chin w XXI w.	• wyjaśnić cele, zasady oraz dokonać oceny polityki jednego dziecka.	• prognozować zmiany roli i znaczenia Chin w światowej gospodarce i polityce.
6. Indie	• opisać przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Indii na podstawie mapy; • opisać zmiany liczby ludności w Indiach.	• podać przykłady czynników utrudniających i ułatwiających rozwój społeczno-gospodarczy Indii; • dokonać charakterystyki wybranych przemian gospodarczych w Indiach.	• wyjaśnić wyjątkowość struktury społecznej w Indiach; • ocenić rolę czynników społecznych, w tym kontrastów dla rozwoju gospodarczego Indii.	• szeregować czynniki rozwoju gospodarczego Indii według ich znaczenia dla sytuacji ekonomicznej kraju i jego mieszkańców; • wyjaśnić znaczenie przemysłu nowoczesnych technologii w rozwoju gospodarczym Indii.	• wskazać kierunki rozwoju społecznego Indii, które mogą mieć kluczowy wpływ na rozwój gospodarczy w przyszłości.
7. Bliski Wschód	• wskazać na mapie miejsca wybranych konfliktów na Bliskim Wschodzie; • podać najważniejsze cechy odróżniające region Bliskiego Wschodu od innych regionów na świecie; • wymienić najważniejsze cechy Islamu.	• opisać wielkość i rozmieszczenie złóż ropy naftowej na Bliskim Wschodzi; • wyjaśnić znaczenie zasobów ropy naftowej dla gospodarek państw bliskowschodnich.	• dokonać ogólnej charakterystyki kultury Bliskiego Wschodu ze szczególnym uwzględnieniem struktury religijnej; • ocenić wpływ czynników społecznych na poziom i tempo rozwoju gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie.	• ocenić planowane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie pragnących unowocześnić strukturę swojej gospodarki.	• wykazać wieloaspektowość konfliktów obserwowanych na Bliskim Wschodzi; • udowodnić funkcjonowanie stereotypowego postrzegania regionu Bliskiego Wschodu w świadomości wielu Europejczyków.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
8. Podsumowanie działu					
Dział 2. Afryka					
9. Afryka na mapie	• wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki.	• opisać charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki.	• przedstawić główne cechy krajobrazów Afryki; • wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki.	• wyjaśnić zależności między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego Afryki; • wykazać cechy świadczące o zróżnicowaniu środowiska przyrodniczego Afryki; • nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy w Afryce.	• scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnić ich pochodzenie; • nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy Afryki i omówić ich specyfikę.
10. Zróżnicowanie klimatyczne Afryki	• nazwać główne masy powietrza i typy opadów występujące w Afryce; • wymienić strefy klimatyczne-roślinne w Afryce.	• opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki; • wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce.	• opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki uwzględniając gospodarowanie człowieka w tej strefie; • wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce określając przyczyny występujących różnic.	• omówić cyrkulację mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej; • wyjaśnić wzajemne zależności między strefami klimatycznymi i roślinnymi; • wskazać na mapie zasięgi występowania poszczególnych stref klimatyczno-roślinnych w Afryce.	• wykazać specyfikę cyrkulacji mas powietrza nad Afryką; • wskazać konsekwencje przyrodnicze i gospodarcze cyrkulacji mas powietrza w Afryce; • porównać strefy klimatyczno-roślinne w Afryce pod względem możliwości ich zagospodarowania przez człowieka.
11. Gospodarowanie w strefie suchej	• podać definicje terminów: Sahel, nomadowie, pustynnienie; • wskazać na mapie region Sahelu.	• określić warunki przyrodnicze charakterystyczne dla Sahelu.	• wskazać sposoby tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu; • wymienić przyczyny pustynnienia.	• określić kierunki zmian sposobów tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu.	• omówić przyczyny pustynnienia i wskazać sposoby zapobiegania temu procesowi.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
12. Na wakacje do Kenii	• pokazać położenie Kenii na mapie; • nazwać walory przyrodnicze Kenii.	• wymienić kilka walorów turystycznych Kenii.	• wskazać rodzaje turystyki, jakie mogą być realizowane w Kenii.	• określić znaczenie rozwoju turystyki dla państw Afryki.	• wskazać możliwe konsekwencje dla gospodarki i środowiska przyrodniczego Kenii związane z rozwojem turystyki.
13. Rolnictwo w Afryce	• wskazać obszary nadwyżek i niedoborów wody.	• podać nazwy roślin uprawnych Afryki; • wymienić sposoby gospodarowania w Afryce.	• opisać problemy rolnictwa Afryki.	• wyjaśnić przyczyny problemów rolnictwa w Afryce.	• przedstawić przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność.
14. Głód i niedożywienie	• określić wartości przyrostu naturalnego w Afryce.	• przedstawić główne problemy Afryki; • wskazać regiony głodu i niedożywienia w Afryce.	• analizować przyczyny głodu i niedożywienia w Afryce.	• przedstawić sposoby rozwiązania problemu głodu i niedożywienia oraz ocenić ich skuteczność.	• przedstawić wskazane problemy Afryki (konflikty, choroby).
15. Różne oblicza Afryki	• nazwać główne surowce mineralne występujące w Afryce.	• wskazać regiony słabiej i lepiej rozwinięte gospodarczo w Afryce.	• wskazać dziedziny gospodarki mogące rozwijać się współcześnie w Afryce.	• omówić specyfikę gospodarki państw słabo i średnio rozwiniętych gospodarczo w Afryce; • omówić uwarunkowania społeczne w Afryce.	• wskazać na przyczyny zróżnicowanego rozwoju państw Afryki.
16. Podsumowanie działu					

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 3. Ameryka					
17. Ameryka na mapie	• wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Południowej.	• opisać warunki naturalne Ameryki Północnej i Południowej.	• scharakteryzować cechy środowiska przyrodniczego regionu; • scharakteryzować wody powierzchniowe Ameryki Południowej i Północnej.	• określić związki między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego Ameryki Północnej i Południowej.	• Przedstawić, korzystając z map tematycznych, prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Południowej.
18. Kanada – lasy i Wielkie Równiny	• wskazać na mapie zasięg lasów i prerii w Kanadzie.	• wymienić czynniki przyrodnicze wpływające na przesunięcie granicy lasów w Kanadzie.	• wskazać przyczyny przekształcenia większości prerii w obszary rolnicze.	• określić związki między obszarami uprawnymi i lasami a gospodarką Kanady.	• przedstawić historyczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i gospodarki leśnej w Kanadzie.
19. Wielkie kataklizmy klimatyczne	• zdefiniować pojęcia: cyklon tropikalny, huragan, tornado, powódź i wskazać na mapie regiony występowania tych zjawisk.	• przedstawić konsekwencje katastrofalnych zjawisk przyrodniczych.	• określić warunki niezbędne do uformowania się cyklonu tropikalnego; • wymienić przyrodnicze skutki powodowane przez huragany.	• przedstawić zależności między działalnością człowieka a intensyfikacją zjawisk katastrofalnych.	• ocenić skalę zagrożeń jakie stwarzają kataklizmy naturalne w Stanach Zjednoczonych.
20. Amazonia	• scharakteryzować las równikowy.	• przedstawić znaczenie lasu równikowego dla Ziemi.	• przedstawić piętrowość roślinną lasu równikowego; • wymienić przyczyny deforestacji Amazonii.	• określić związki między warunkami środowiska lasu równikowego a rozwojem gospodarczym tego regionu.	• przedstawić szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej Brazylii.
21. Rdzenni mieszkańcy Ameryki	• wymienić wybrane nazwy grup, plemion rdzennej ludności Ameryki Północnej i Południowej; • wskazać regiony, w których nadal żyją plemiona nie podlegające wpływom cywilizacji.	• wskazać przyczyny zaniku rdzennej ludności obu Ameryk; • zdefiniować pojęcia: Indianin, Kreol, Metys, Mulat, rasizm.	• scharakteryzować zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Północnej i Południowej; • przedstawić problemy rdzennej ludności Ameryki.	• wymienić i wskazać na mapie państwa Ameryki, w których rdzenni mieszkańcy stanowią znaczny odsetek społeczeństwa.	• przedstawić historyczne zmiany sytuacji rdzennej ludności obu Ameryk; • ocenić tendencje zmian w relacjach między ludnością rdzenną i napływową, występujące w różnych krajach obu Ameryk.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
22. Wielkie miasta półkuli zachodniej	• wskazać wielkie miasta Ameryki Południowej i Północnej; • zdefiniować pojęcie urbanizacji; • wskazać na mapie megalopolis w Stanach Zjednoczonych.	• wymienić problemy wielkich miast Ameryki Południowej; • zdefiniować pojęcie dzielnica nędzy.	• podać przyczyny i skutki urbanizacji pozornej; • przedstawić cechy megalopolis.	• wyjaśnić wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej i Północnej.	• przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej i Północnej.
23. Potęga gospodarcza świata – Stany Zjednoczone	• wymienić elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju; • wyjaśnić pojęcie technopolia i podać przykład.	• wymienić cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu; • wymienić przyczyny marnowania żywności w Stanach Zjednoczonych.	• opisać warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych; • na podstawie danych statystycznych określić pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej.	• przedstawić rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych.	• określić wpływ wielkich koncernów na gospodarkę Stanów Zjednoczonych i świata.
24. Podsumowanie działu					
Dział 4. Australia i Oceania. Obszary okołobiegunowe					
25. Australia i Oceania mapie	• wymienić elementy środowiska przyrodniczego Australii oraz Oceanii wpływające na specyfikę tych obszarów.	• przedstawić wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii.	• wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii oraz wysp Oceanii.	• scharakteryzować klimat oraz roślinność Australii i wysp Oceanii.	• podać przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i Oceanii oraz wyjaśnić ich pochodzenie.
26. Człowiek w Australii	• nazwać grupy ludności zamieszkujące Australię; • wskazać regiony koncentracji ludności w Australii.	• wskazać najważniejsze działy gospodarki Australii; • omówić przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności Australii.	• omówić relacje między rdzennymi mieszkańcami Australii a przybyszami z Europy; • scharakteryzować rolnictwo Australii.	• wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii.	• wyjaśnić jak położenie Australii wypływa na gospodarkę tego kraju.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
27. Antarktyda – kraina lodu	• wyjaśnić pojęcia: Antarktyda, Antarktyka, Arktyka; • wskazać na mapie Antarktydę, Antarktykę, Arktykę.	• podać cechy środowiska przyrodniczego Antarktyki.	• wyjaśnić przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach podbiegunowych.	• opisać działalność człowieka na obszarach podbiegunowych.	• wyjaśnić znaczenia Traktatu Antarktycznego dla środowiska przyrodniczego obszarów polarnych.
28. Na stacji polarnej	• wymienić jedną polską stację badawczą funkcjonującą w Arktyce lub Antarktyce.	• opisać badania jakie są prowadzone na stacjach polarnych.	• wskazać przyczyny zainteresowania człowieka obszarami polarnymi; • opisać warunki życia w polarnej stacji badawczej.	• przedstawić historię odkryć polarnych.	• ocenić znaczenie badań polarnych dla gospodarki i nauki.
29. Podsumowania działu					

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

KLUB NAUCZYCIELA uczę.pl

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2018